

[https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-11\(30\)-135-145](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-11(30)-135-145)

Людмила Іщенко

*доктор педагогічних наук, професор
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського,
м. Вінниця, Україна,
<https://orcid.org/0000-0003-3382-4148>*

Оксана Авраменко

*кандидат педагогічних наук, доцент
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини,
м. Умань, Україна,
<https://orcid.org/0000-0003-1295-8841>*

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Анотація У статті проаналізовані основні дефініції, які характеризують термінологічну базу системної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти. Проаналізовано результати сучасних досліджень науковців щодо основ формування готовності й здатності майбутніх вихователів до ефективної професійної діяльності. Оскільки впровадження інноваційних педагогічних технологій є невід'ємною частиною освітнього процесу в закладі дошкільної освіти то на виконання цієї функції повинна бути спрямована підготовка майбутнього фахівця дошкільної освіти, його знання, досвід, формування професійної майстерності, культури, реалізація творчого потенціалу.

Розкрито сутність поняття «педагогічна технологія», яке трактується як система методів, прийомів, засобів, форм організації навчально-виробничого та виховного процесу, об'єднаних єдиною концептуальною ідеєю, метою, завданнями, що забезпечує задану сукупність умов для навчання, виховання, розвитку, набуття досвіду здобувачами вищої освіти, й гарантоване отримання заздалегідь визначеного позитивного результату.

У контексті досліджуваної проблеми, «інноваційна педагогічна технологія» розглядається як упорядкована сукупність дій, операцій і процедур, що забезпечують досягнення прогнозованого й діагностованого результату в постійно змінюваних умовах освітнього процесу.

Формування у студентів компетентності ефективного використання інноваційних педагогічних технологій є складним, багатоаспектним особистісним утворенням з такими функціонально пов'язаними між собою та взаємозумовленими компонентами, як то: поінформованість про інноваційні педагогічні технології; грамотність у володінні змістом та методикою інноваційних педагогічних технологій; культура використання педагогічних інновацій в навчально-виховній роботі з дітьми; особистісна позиція здобувача вищої освіти щодо необхідності використання інноваційних педагогічних технологій.

Ключові слова: інноваційні педагогічні технології, професійна підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти, заклади дошкільної освіти

Ludmila Ishchenko

*Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
Vinnitsa, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0003-3382-4148>*

Oksana Avramenko

*Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University,
Uman, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0003-1295-8841>*

TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS FOR THE IMPLEMENTATION OF INNOVATIVE PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES IN THE INSTITUTION OF PRESCHOOL EDUCATION

Abstract The article analyzes the main definitions that characterize the terminological base of systematic training of future specialists in preschool education. The results of modern research by scientists regarding the foundations of the formation of the readiness and ability of future educators for effective professional activity are analyzed. Since the implementation of innovative pedagogical technologies is an integral part of the educational process in a preschool education institution, the training of the future preschool education specialist, his knowledge, experience, the formation of his professional skills, culture, and the realization of creative potential should be directed to the fulfillment of this function.

The essence of the concept of «pedagogical technology» is revealed, which is interpreted as a system of methods, techniques, means and forms of organization of the educational, production and educational process, united by a single conceptual idea, goal and tasks, which provides a given set of conditions for learning, education, development and acquisition of experience by higher education students, and guaranteed receipt of a predetermined positive result.

In the context of the investigated problem, «innovative pedagogical technology» is considered as an ordered set of actions, operations and procedures that ensure the achievement of the predicted and diagnosed result in the constantly changing conditions of the educational process.

The formation of students' competence in the effective use of innovative pedagogical technologies is a complex, multifaceted personal education with such functionally interconnected and mutually determined components as: awareness of innovative pedagogical technologies; literacy in mastering the content and methodology of innovative pedagogical technologies; the culture of using pedagogical innovations in educational work with children; the personal position of the student of higher education regarding the need to use innovative pedagogical technologies.

Keywords: innovative pedagogical technologies, professional training of future preschool education specialists, preschool education institutions.

Постановка проблеми. Модернізація змісту освіти в Україні вимагає висококваліфікованого та конкурентоспроможного педагога здатного швидко адаптуватися до нових вимог, спроможного розширювати власні межі володіння науково обґрунтованими інноваційними педагогічними й інформаційними технологіями.

У «Концепції розвитку педагогічної освіти» (виконавче розпорядження Міністерства освіти і науки України №776 від 16 липня 2018 року) зазначається про вдосконалення системи педагогічної освіти для створення бази підготовки педагогічних працівників нової генерації [9].

Відповідно професійного стандарту (Наказ Мінекономіки № 755-21 від 19 жовтня 2021 р.) у фахівця в галузі дошкільної освіти має бути сформовано такі компетентності, як здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідного ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети; здатність до творчого пошуку та реалізації нових ідей, до само презентації та результатів професійної діяльності; здатність до керування власним життям і кар'єрою, планувати й управляти культурними та соціальними проектами, критично мислити. У цьому контексті вагомої актуальності набуває підготовка майбутніх фахівців із спеціальності Дошкільна освіта до застосування інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти [13].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Підготовка майбутніх вихователів до використання інноваційних педагогічних технологій багатоетапний процес, який реалізується в умовах освітнього процесу закладу вищої освіти та передбачає розширення теоретичних знань, розвиток умінь і навичок, необхідних для їх компетентного впровадження.

Проблематикою дослідження щодо модернізації змісту підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти займалися багато вітчизняних вчених: Т. Андрущенко, Л. Артемова, Г. Беленька, А. Богуш, Н. Гавриш, Л. Зданевич, Л. Карнаух, Е. Карпова, І. Княжева, М. Машовець, І. Мардароваї, В. Нестеренко, І. Підлипняк, Т. Поніманська, І. Рогальська-Яблонська, Т. Степанова, О. Трифонова, Н. Трофаїла та інші.

У фундаментальних дослідженнях (О. Бондар, І. Зязюна, Н. Ничкало, С. Сисоєвої, К. Щербакової та ін.) пріоритетною визнано підготовку педагогічних кадрів вищого рівня якості, спроможних оптимально адаптуватися до швидкоплинних змін у змісті професійної діяльності, оволодівати уміннями самостійно опанувати професійні знання, збагачувати професійний досвід, використовуючи інноваційні технології в реальному педагогічному процесі.

Мета статті - на основі аналізу науково-педагогічної літератури висвітлити узагальнені відомості про сучасні технології та виділити основні аспекти професійної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до інноваційної педагогічної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Під впливом соціально-економічних процесів, що відбуваються у суспільстві постійно змінюються вимоги до професійної компетентності фахівців, їх рольових характеристик і стандартів, зокрема й майбутніх вихователів. Потребує в оновленні система підготовки здобувачів вищої освіти, а саме: формування у них особистісно-професійних компетентностей, здатності працювати в інноваційному режимі.

Розглядаючи інноваційні процеси в системі освіти, слід зазначити, що сучасні трактовки поняття «інновація» досить суперечливі:

- нововведення в педагогічній системі, що поліпшують перебіг і результат навчально-виховного процесу;
- актуально значущі системні утворення, які виникають на основі різноманітних ініціатив і нововведень, що стають перспективними для еволюції освіти і позитивно впливають на її розвиток;
- створення поширення і застосування нововведення, що задовольняє потреби людини і суспільства.

У наукових працях Л. Даниленка поняття «освітні інновації» визначені, як нововведення в освітньому процесі (мета, зміст, принципи, структура, форми, методи, засоби, технології навчання, виховання та управління), ядром якого є нова освітня ідея, шляхом реалізації – експериментальна діяльність, носієм – творча особистість [3].

Т. Демиденко розглядає інноваційну педагогічну діяльність як складне, інтегральне утворення, сукупність різних за цілями та характером видів робіт, що відповідають основним етапам розвитку інноваційних процесів та спрямовані на створення і внесення педагогами змін у власну систему роботи. Зміст інноваційної педагогічної діяльності як системної, складає реалізація нововведень на основі використання та впровадження нових наукових знань, ідей, підходів, трансформація відомих результатів наукових досліджень та практичних розробок у новий або удосконалений продукт [4].

Ми погоджуємося з І. Дичківською, яка тлумачить інноваційну педагогічну діяльність як «засновану на осмисленні практичного педагогічного досвіду цілеспрямовану педагогічну діяльність, орієнтовану на зміну й розвиток навчально-виховного процесу з метою досягнення вищих результатів, одержання нового знання, формування якісно іншої педагогічної практики» [5].

Інноваційна діяльність майбутнього педагога базується на таких принципах: інтеграції, демократизації, диференціації та індивідуалізації освіти, дотримання яких визначає його готовність до інновацій.

На думку А. Литвинова, готовність до інноваційної педагогічної діяльності – це особливий особистісний стан, який передбачає наявність у педагога мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними способами і засобами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості й рефлексії [12, с.22].

Вітчизняна дослідниця І. Дичківська виділяє основні структурні компоненти готовності до інноваційної діяльності: мотиваційний (орієнтація та ставлення до здійснення педагогічної діяльності); когнітивний (результат пізнавальної діяльності); рефлексивний (здатність до самоаналізу); креативний (оригінальний, нестандартний підхід до вирішення педагогічних завдань) [6; с.17].

Готовність педагога до інноваційної педагогічної діяльності визначають за такими показниками:

1. Усвідомлення ним потреби запровадження педагогічних інновацій у власній педагогічній практиці.

2. Інформованість про новітні педагогічні технології, знання новаторських методик роботи.

3. Зорієнтованість на створення власних творчих завдань, методик, налаштованість на експериментальну діяльність.

4. Готовність до подолання труднощів, пов'язаних зі змістом та організацією інноваційної діяльності.

5. Володіння практичними навичками освоєння педагогічних інновацій та розроблення нових.

Вирізняють інтуїтивний, репродуктивний, пошуковий, творчий (продуктивний) рівні сформованості готовності майбутнього фахівця дошкільної освіти до педагогічних інновацій [6, с. 281].

Вчені Д. Мазоха та Н. Опанасенко розглядають інноваційний потенціал педагога, як сукупність соціокультурних і творчих характеристик особистості педагога, який виявляє готовність вдосконалювати педагогічну діяльність, наявність внутрішніх засобів та методів, здатних забезпечити цю готовність. До них належать особистісні (готовність до творчості, мотивації, емоційна стійкість, здатність витримувати дію сильних подразників) та спеціальні якості (глибокі професійні знання, уміння аналізувати, виявляти причини тих чи інших явищ, їх недоліків та позитивів, прогнозувати та проектувати свою діяльність).

Сучасна освіта, під впливом науково-технічного прогресу та інформаційного буму, вже досить таки тривалий час перебуває у стані неперервного організаційного реформування. Інновації в освіті закономірно вимагають відповідного оновлення педагогічної технології. Поняття технології освітнього процесу ми розглядаємо як моделювання його змісту, форм і методів відповідно до поставленої мети.

Дослідниця О. Шапран тлумачить інноваційну педагогічну технологію як таку, що поєднує науково-обґрунтовану систему дій, операцій та процедур, які забезпечують цілеспрямоване й поопераційне впровадження різних видів педагогічних нововведень, котрі викликають позитивні зміни в традиційному педагогічному процесі, модернізують і трансформують його [18].

Педагогічна технологія, зазначає І. Смірнова повинна відповідати таким методологічним вимогам (критеріям): концептуальність, системність, можливість управління, ефективність, відтворюваність, візуалізація.

С. О. Сисоєва розглядає педагогічну технологію як засіб реалізації мети, яку ставить перед собою педагог, і яка завжди формується та розробляється визначеним концептуальним підходом і відображає систему педагогічних поглядів [16].

Вибір інноваційної педагогічної технології фахівцем закладу дошкільної освіти залежить від того, як педагогічна технологія сприймається ним та ідентифікується, чи відповідає його особистісним якостям і психологічним характеристикам, наскільки педагог має уявлення про призначення технології, формах і методах, при яких їх реалізація в освітньому процесі буде найбільш ефективною.

Підготовленість майбутніх вихователів до використання інноваційних педагогічних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти є складне динамічне психічне утворення, яке виражає сукупність інтелектуальних, мотиваційних, діяльнісних і емоційно-вольових складових психіки [11].

Реалізація змісту підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до інноваційної професійної діяльності спрямовується на формування вмінь моделювання і проектування інноваційної професійної діяльності, упровадження інноваційних технологій в освітній процес закладу дошкільної освіти.

За визначеннями науковців Г. Беленької, О. Богініч, З. Борисової підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти, має багатокomпонентну, складну структуру; першочерговим завданням у даному процесі є набуття кожним студентом закладу вищої освіти особистісного смислу діяльності, формуванні фахової майстерності, стійкому інтересі до роботи із зростаючою особистістю та її батьками, а також у розвитку успішності в діяльності [8].

Успішність професійної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти засобами інноваційних технологій залежить від якості дотримання сукупності організаційно-педагогічних умов. Поєднання і взаємозумовленість сукупності організаційно-педагогічних умов сприяє успішному подоланню труднощів в процесі формування педагогічного професіоналізму.

Організаційно-педагогічні умови трактуються як сукупність чинників, що забезпечують організацію, регулювання, взаємодію об'єктів і явищ педагогічного процесу для досягнення поставленої мети.

К. Балаєва обґрунтувала організаційно-педагогічні умови для забезпечення дієвості та ефективності у підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до застосування інноваційних технологій у професійній діяльності. До них віднесено: нормативно-правові; міждисциплінарне інтегрування дисциплін; кадрове забезпечення; матеріально-технічну оснащеність педагогічного процесу; позитивну мотивацію вивчення і використання сучасних технологій у навчальній діяльності та у фаховій підготовці; створення студентами навчально-методичного портфолію; стимулювання особистісно-орієнтованої спрямованості практичної підготовки всіх учасників експерименту; формування професійної ідентичності студентів на основі забезпечення єдності між їх теоретичною, методичною та науковою підготовкою [1].

Реалізація організаційно-педагогічних умов професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, стверджує Л. Ілюк має на меті: забезпечення організаційно-педагогічного й психолого-педагогічного супроводу даного процесу; вдосконалення системи професійної підготовки майбутніх фахівців; визначення змісту, організаційних форм і методів інформаційної підтримки процесу формування готовності майбутніх фахівців до професійно-педагогічної діяльності в умовах закладу дошкільної освіти.

С. Романюк та О. Романюк вважають, що до інноваційних технологій слід віднести наступні методи: тренінги, майстер-класи, метод-проектів, медіа-технологій, проблемні групи, творчі майстерні, світлиці передового педагогічного досвіду, центри, журнали, галереї, конференції, семінари, круглі столи, олімпіади з дошкільної педагогіки, фестивалі педагогічної майстерності [15, с.66].

Ефективними формами впровадження в освітній процес інноваційних технологій і методик навчання та формування на їх основі ключових професійних компетенцій є використання різних активних форм та методів

навчання, а саме: технології колективної та групової діяльності; проблемні та ігрові технології; імітаційні методи активного навчання; метод проектів; методи аналізу конкретних ситуацій; навчання в співпраці; креативне навчання; інтерактивне навчання та інтегровані заняття; адаптивне навчання; лекція прес-конференція; лекція-бесіда, лекція-візуалізація, лекція-диспут, що забезпечують індивідуалізацію навчання, а також сприяють розвитку та особистісній орієнтації студентів.

Вище зазначені інноваційні технології є пріоритетними у підготовці майбутніх фахівців, які відповідають викликам сучасного інформаційного суспільства та ставлять у центр системи вищої освіти студента, забезпечують йому комфортні і безпечні умови розвитку, реалізацію природних можливостей майбутнього вихователя та належний рівень формування загальних компетентностей: загальнонавчальної, інформаційно-аналітичної, дослідницько-праксеологічної, комунікативної, громадянської, етичної, соціокультурної, компетентності міжособистісної взаємодії, адаптивної, рефлексивної, здоров'язбережувальної та інформаційно-комунікаційної компетентностей[7].

Означені компетентності сприяють ефективному формуванню професійних компетентностей, як то: умінню аналізувати, використовувати освітні технології, проводити самостійні наукові дослідження педагогічних явищ та впровадження їх у практику, аналізувати результативність власної педагогічної діяльності, володіти інформаційно-комунікаційними технологіями (які включають спеціальні комунікативні, інтерактивні, перцептивні та ігрові знання, уміння і навички і психологічну готовність до діяльності).

Висновки. Сучасний педагог має розуміти, що інновації стали складовою теорії та практики дошкільної освіти, а діяльність сучасного закладу дошкільної освіти не можлива без упровадження різних інноваційних педагогічних технологій.

Інноваційна компетентність вихователя закладу дошкільної освіти як інтегрована особистісна якість виявляється у здатності й готовності створювати, моделювати та впроваджувати інноваційні технології у реальний педагогічний процес з метою підвищення його ефективності (педагогічна взаємодія, здатність виявляти актуальні проблеми в навчанні та вихованні дітей, пошук і реалізація ефективних способів їх вирішення).

Отже, зміст підготовки майбутніх вихователів до впровадження інноваційних педагогічних технологій в професійну діяльність доцільно розглядати як систему знань, що сприяє формуванню компонентів готовності до інноваційної діяльності за рахунок інноваційної складової змісту дисциплін професійної підготовки, виробничої практики та інноваційно-спрямованих форм і технологій навчання.

Література:

1. Балаєва К. С. Підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до застосування інноваційних технологій у професійній діяльності: дисертація кандидата педагогічних наук : 13.00.04. «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» Івано Франківськ, 2015.
2. Гузій І.В. Педагогічний професіоналізм: історико-методологічні та теоретичні аспекти: монографія. Київ : НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2004. 243с.
3. Даниленко Л.І. Теорія і практика інноваційної діяльності в загальній середній школі. *Управління освітою*. 2001. № 3. С. 18-24.
4. Демиденко Т. М. Підготовка майбутніх учителів трудового навчання до інноваційної педагогічної діяльності: дисертація кандидата педагогічних наук : 13.00.04. Черкаси: Черкаський національний університет, 2004. 220 с.
5. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: підручник 3-тє вид., випр. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.
6. Дичківська І. Підготовка майбутніх вихователів дошкільних закладів до інноваційної педагогічної діяльності: теорія і методика: монографія. Рівне: Видавець О. Зень, 2017. 372 с.
7. Ємчик О. Інноваційна діяльність як вид педагогічної творчості вихователя закладу дошкільної освіти. *Acta Paedagogica Volynienses*, 2023. С. 25–30.
8. Інноваційні технології: теорія, методологія та практика в сучасній науці : колект. монографія / Бахов І. С. та ін. Київ : Компринт, 2017. 322 с.
9. Концепція розвитку педагогічної освіти (2018). Наказ МОН України № 776 від 16.07.2018. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennyakoncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti> [Дата звернення 13.11.2023].
10. Кудрявцева О. А. Компоненти та показники сформованості готовності майбутніх бакалаврів дошкільної освіти до інноваційної діяльності з дітьми раннього віку. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 46. С. 122–126.
11. Листопад О. А. Підготовка майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в закладі дошкільної освіти. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки*. 2019. №2 (85). С. 183-189.
12. Литвинов А.С. Педагогічний провайдинг інновацій в освіті: навч. посіб. Суми. Університетська книга, 2019. 265 с.
13. Наказ Міністерства економіки України Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» від 19 жовтня 2021 р. № 755-21. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti> (Дата звернення 14.03.2023 р.)
14. Підлипняк І. Підготовка майбутніх фахівців з дошкільної освіти до інноваційної діяльності. *Acta paedagogica volynienses*. 2022. Вип. 2. С. 30–36.
15. Романюк С. З., Романюк О. В. Інноваційні технології у професійній підготовці сучасного вчителя: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Молодий вчений*. 2019. №7.1 (71.1). С. 64-69.
16. Сисоєва С. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті. *Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз: Монографія*. За ред.. В.Г. Кременя. К.: Наукова думка, 2003. С. 449-564.
17. Смолюк С.В. Використання інноваційних технологій навчання в процесі фахової підготовки майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Випуск 48. Т. 2. С. 223–226.
18. Шапран О. Система інноваційної підготовки майбутнього вчителя в умовах навчально-науково-педагогічних комплексів. Доктор педагогічних наук. Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. К, 2008. 412 с.

References:

1. Balaieva, K. S. (2015). *Pidhotovka maibutnikh vykhovateliv doshkilnykh navchalnykh zakladiv do zastosuvannia innovatsiynykh tekhnolohii u profesiinii diialnosti* [The preparation of the future educators of preschool educational institutions to use innovative technologies in in professional activities] : Extended abstract of candidate's thesis. Ivano-Frankivsk: Vasyl Stefanyk Precarpathian National University [in Ukrainian].
2. Huzii, I. V. (2004). *Pedahohichniy profesionalizm: istoryko-metodolohichni ta teoretychni aspekty: monohrafiia* [Pedagogical professionalism: historical-methodological and theoretical aspects: monograph]. Kyiv: NPU im. M. P. Drahomanova [in Ukrainian].
3. Danylenko, L.I. (2001). *Teoriia i praktyka innovatsiinoi diialnosti v zahalnoi serednii shkoli. Upravlinnia osvitoiu*. [Theory and practice of innovative activity in general high school. Management of education]. № 3. S. 18-24. [in Ukrainian].
4. Demydenko, T. V. (2004). *Pidgotovka maibutnikh uchteliv trudovogo navchannya do innovatsiinoi pedagogichnoi diialnosti* [Future Labour Teachers' Preparation for the Innovative Pedagogical Activity]: Extended abstract of candidate's thesis. Cherkasy: Cherkasy National University [in Ukrainian].
5. Dychkivska, I. M. (2004.) *Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii: navchalnyi posibnyk* [Innovative pedagogical technology : textbook]. Kyiv: Akademvydav [in Ukrainian].
6. Dychkivska, I. (2017). *Preparation of future educators of preschool institutions for innovative pedagogical activity: theory and methods: monografiia*. Rivne: Vydavest O. Zen, 372 s. [in Ukrainian].
7. Yemchyk, O. (2023). *Innovatsiina diialnist yak vyd pedahohichnoi tvorchosti vykhovatel'ia zakladu doshkilnoi osvity* [Innovative activity as a type of preschool teacher's pedagogical creativity]. *Acta Paedagogica Volyniensis*, 1, 25–30. [in Ukrainian].
8. Bakhov, I. (2017). *Innovatsiini tekhnolohii: teoriia, metodolohiia ta praktyka v suchasni nautsi* [Innovative Technologies: Theory, Methodology and Practice in Modern Science]. Kyiv: Kompynt [in Ukrainian].
9. *The concept of development of pedagogical education (2018)*. Nakaz MON Ukrainy No 776 vid 16.07.2018. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/prozatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>. [Data zvernennia 13.11.2023]. [in Ukrainian].
10. Kudriavtseva, O. A. (2022). *Komponenty ta pokaznyky sformovanosti hotovnosti maibutnikh bakalavriv doshkilnoi osvity do innovatsiinoi diialnosti z ditmy rannoho viku* [Components and indicators of the formation of the readiness of future bachelors of preschool education for innovative activities with children of early age]. *Innovatsiina pedahohika*. Vyp. 46. P. 122–126 [in Ukrainian].
11. Lystopad, O. A. (2019). *Pidhotovka maibutnikh vykhovateliv do vykorystannia innovatsiynykh tekhnolohii v zakladi doshkilnoi osvity* [Preparation of future educators for the use of innovative technologies in preschool education]. *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. O. Sukhomlynskoho*. *Pedahohichni nauky – Scientific Bulletin of V. O. Sukhomlynskyi Mykolaiv National University. Pedagogical sciences*. 2 (85). S. 183-189 [in Ukrainian].
12. Litvinov, A.S. (2019). *Pedagogical provision of innovations in education* [Pedahohichniy provaidynh innovatsii v osviti: navch. posib.] / ed. by V.V. Borisova. Sumy: University book [in Ukrainian].
13. *Nakaz Ministerstva ekonomiky Ukrainy Pro zatverdzhennia profesiinoho standartu «Vykhovatel zakladu doshkilnoi osvity»* [Order of the Ministry of Economy of Ukraine on approval of the professional standard «Educator of a preschool education institution»] vid 19 zhovtnia. 2021 r. № 755-21 [in Ukrainian]

14. Pidlypniak, I. (2022). Pidhotovka maibutnikh fakhivtsiv z doshkilnoi osvity do innovatsiinoi diialnosti [Training of future specialists of preschool education for innovative activities]. *Acta paedagogica volynienses*. Vyp. 2. P. 30–36 [in Ukrainian].

15. Romaniuk, S. Z., Romaniuk O. V. (2019). Innovatsiini tekhnolohii u profesiinii pidhotovtsi suchasnoho vchytelia: vitchyzniani ta zarubizhnyi dosvid [Innovative Technologies in the Professional Training of Modern Teachers: Domestic and Foreign Experience]. *Molodyi vchenyi – Young scientist*. 2019, 7.1 (71.1), 64-69 [in Ukrainian].

16. Sysoieva, S. (2003). Pedagogical technologies in continuing professional education. *Neperervna profesiina osvita: filosofii, pedahohichni paradygmy, prognoz: Monografiia*. Za red. V.H. Kremenyia. K.: Naukova dumka. SS. 449- 564. [in Ukrainian].

17. Smoliuk, S.V. (2022) Vykorystannia innovatsiinykh tekhnolohii navchannia v protsesi fakhovoi pidhotovky maibutnoho vykhovatelya zakladu doshkilnoi osvity. *Innovatsiina pedahohika* [Use of innovative learning technologies in the process of professional training of the future teacher of preschool education]. Vypusk 48. P. 223–226 [in Ukrainian].

18. Shapran, O. (2008). The system of innovative training of future teachers in the conditions of educational-scientific-pedagogical complexes. *Doctor pedahohichnykh nauk*. Nats. ped. un-t im. M. P. Dragomanova. K., 2008. 412 s. [in Ukrainian].